

Ἀπολυτίκιον

Ἄθλοφόρε, Ἅγιε καὶ ἰαματικέ Παντελεήμων, πρέσβευε τῷ ἐλεήμονι Θεῷ, ἵνα παισμάτων, ἄφεσιν, παράσχη ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

ἘΓουριώτα

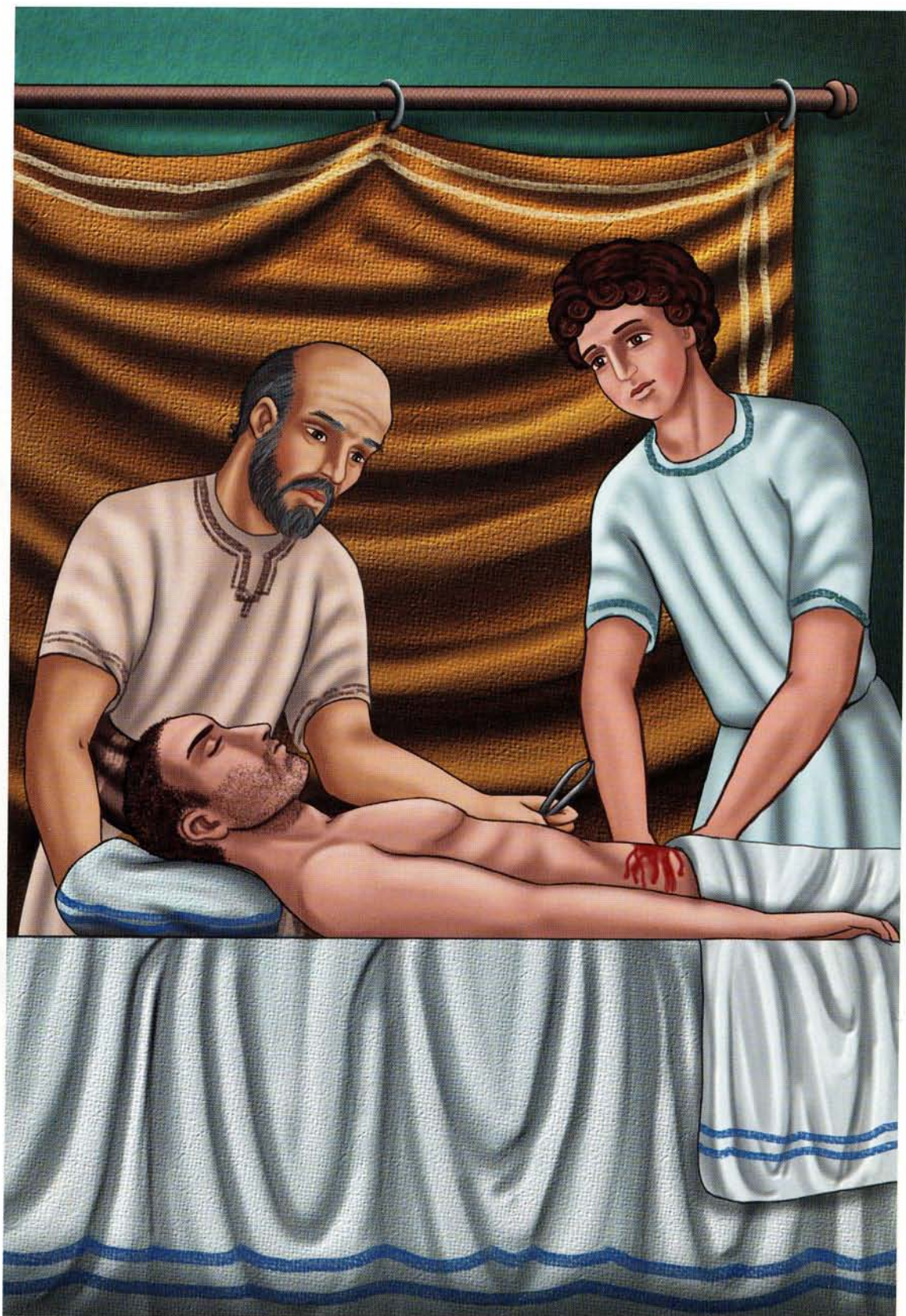
Ο ΑΓΙΟΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝ

Ε. Γαλαριώτης

Ὁ Ἅγιος Παντελεήμων

Ο Ἅγιος Παντελεήμων γεννήθηκε τὸ 271 μ.Χ. στὴ Νικομήδεια τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Στὴν ἀρχὴ τὸ ὄνομά του ἦταν Παντολέων ἐνῶ οἱ γονεῖς του λεγόταν Εὐστόργιος καὶ Εὐβούλη. Ὁμως ἡ Χριστιανὴ μητέρα του, δὲν πρόλαβε νὰ χαρεῖ τὸν μονάκριβο γιό της γιατί σύντομα πέθανε. Τότε ὁ εἰδωλολάτρης πατέρας του, ἀνέλαβε νὰ τοῦ μάθει τὰ ἑλληνικὰ γράμματα κι ἔπειτα τὸν ἔστειλε σὸ διδάσκαλο Εὐφρόσυνο, γιὰ νὰ ἐκπαιδευτεῖ στὴν ἐπιστήμῃ τῆς ἰατρικῆς. Ὁ Εὐφρόσυνος ἦταν ὁ καλύτερος γιαιτρός ἐκείνης τῆς ἐποχῆς καὶ μάλιστα εἶχε γιὰ πελάτες του, τὸν αὐτοκράτορα Μαξιμιανό καὶ πολλοὺς ἄλλους ἄρχοντες. Μέσα σέ λίγα χρόνια ὁ σεμνός καὶ χαρισματικός Παντολέων κατόρθωσε νὰ ἀναδειχτεῖ ὁ σοφότερος ἐπιστήμονας γιαιτρός ἀπὸ ὅλους τοὺς συμμαθητές του. Ἐτσι, κάποια μέρα πού ὁ αὐτοκράτορας ἔμαθε γιὰ τὴν πρόοδό του, ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμία νὰ ἐπιλέξει αὐτὸν γιὰ προσωπικό του ἱατρό, μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Εὐφρόσυνου.

Εκείνο τόν καιρό ζοῦσε ἕνας εὐλαβῆς ἱερέας, ὁ Ἑρμόλαος, ὁ ὁποῖος γνώριζε τόν Παντολέοντα ἀπό τή Χριστιανή μητέρα του. Κάποτε, πού τόν συνάντησε κι ἔμαθε πώς ὁ νέος σπούδαζε ἰατρός, τοῦ εἶπε:

-Ἐσύ μπορεῖς νά γιαιτρεύεις τούς ἀρρώστους μέ τά φάρμακα. Ἄν ὅμως πιστέψεις στό Χριστό θά μπορεῖς νά θεραπεύεις κάθε ἀρρώστια, χωρίς κανένα βότανο.

Ὁ Παντολέων ἀφοῦ τόν ἀποχαιρέτησε κι ἔφυγε, στό δρόμο συνάντησε ἕνα παιδί πού μόλις εἶχε πεθάνει ἀπό δάγκωμα φιδιοῦ. Τότε θυμήθηκε τά λόγια τοῦ ἱερέα καί μέ βαθιά πίστη, παρακάλεσε τό Χριστό νά ἀναστήσει τό νεκρό παιδί. Τήν ἴδια στιγμή, ὁ νέος σηκώθηκε μπροστά στά μάτια τοῦ κόσμου, σά νά μὴν εἶχε συμβεῖ τίποτα καί ὅλοι θαύμαζαν ἀπό τό ὑπερφυσικό γεγονός καί εὐχαριστοῦσαν τό Θεό καί τόν εὐεργέτη τους. Ὁ Παντολέων εἶχε πειστεῖ πιά πώς ὁ Χριστός ἦταν ὁ ἄμωτος Σωτήρας ἰατρός τοῦ σώματος καί τῆς ψυχῆς. Γι'αὐτό πῆγε ἀμέσως στόν Ἑρμόλαο καί τοῦ ζήτησε νά βαπτιστεῖ Χριστιανός. Ἀπό τότε, ἔψαχνε τήν εὐκαιρία νά βοηθήσει καί τόν πατέρα του νά πιστέψει στόν ἀληθινό Θεό.

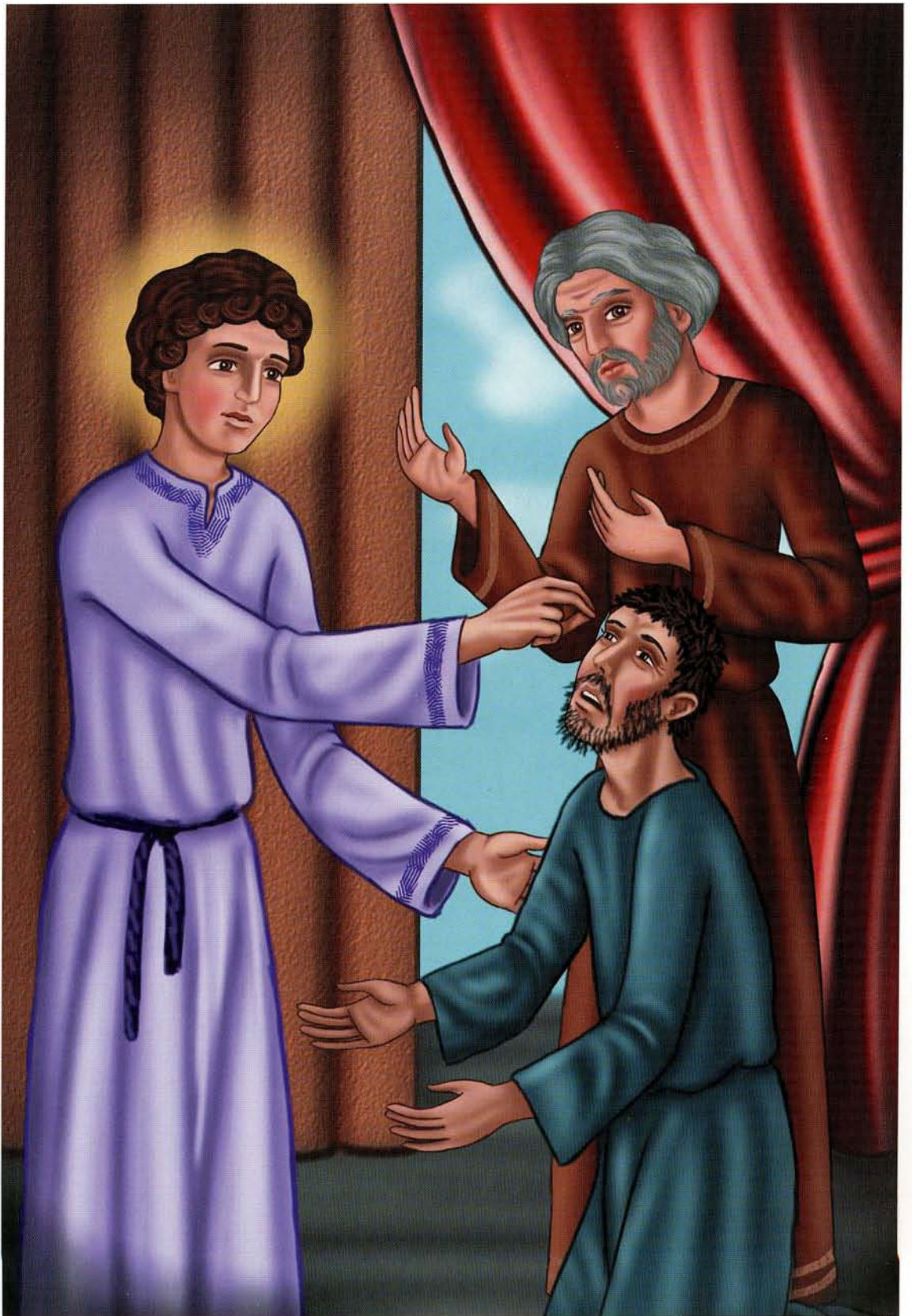

Μία μέρα, παρουσιάστηκε στον "Άγιο ένας τυφλός, ο οποίος ζητούσε άπεγνωσμένα τό φῶς του. Πολλοί ἦταν ἐκεῖνοι οἱ γιατροί πού τόν ξεγέλασαν κι ἀφοῦ τοῦ πήραν τήν περιουσία, δέ μπόρεσαν νά τόν θεραπεύσουν. "Ἐτσι ὁ Παντολέων ἦταν ἡ τελευταία του ἐλπίδα. "Ὅμως ὁ Εὐστόργιος συμβούλεψε τό γιό του νά μή δοκιμάσει νά γιατρέψει μία ἀνίατη ἀρρώστια γιά νά μή χαλάσει ἡ φήμη πού εἶχε ὡς καλός γιατρός. Παρ' ὅλα αὐτά ὁ Παντολέων εἶπε στον τυφλό:

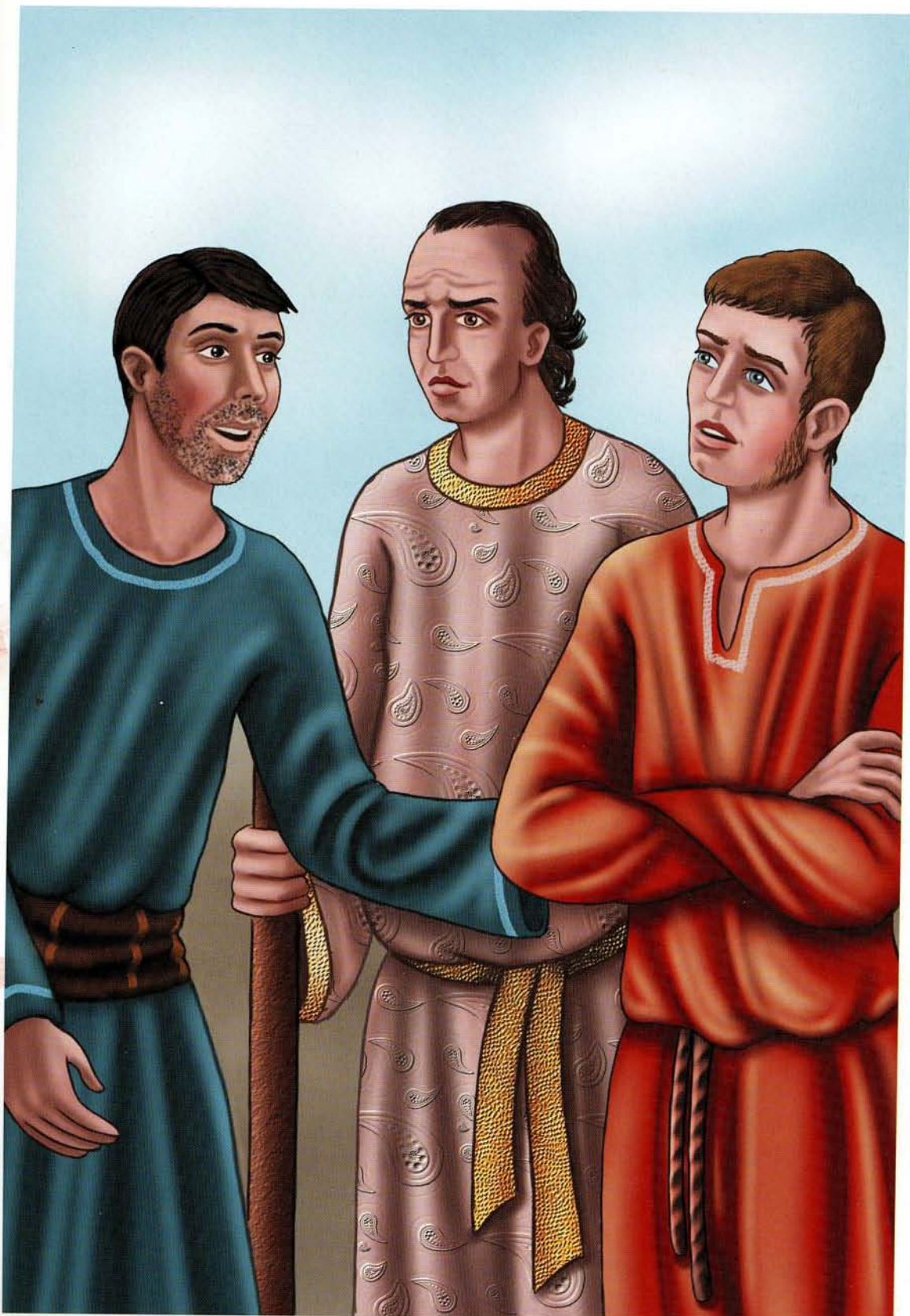
-Τί θά μοῦ πληρώσεις ἂν σοῦ δώσω τό φῶς σου;

Ἄπονεμένος τότε τοῦ ὑποσχέθηκε ὅλα ὅσα τοῦ ἔμειναν ἀπό τήν κληρονομιά του.

-Ὅλα αὐτά πού θά μοῦ ἔδινες νά τά χαρίσεις στους φτωχοῦς, ξαναεἶπε ὁ "Άγιος καί ἀφοῦ ἔκανε τό σημεῖο τοῦ Σταυροῦ πάνω στά μάτια τοῦ τυφλοῦ, ἀμέσως ἔγινε καλά. "Ὅταν εἶδε τό θαῦμα ὁ Εὐστόργιος, πίστεψε κι ἐκεῖνος στό Χριστό κι ἀφοῦ ἐπέστρεψε στό σπίτι του, ἔσπασε ὅλα τά ἀγάλματα τῶν ψεύτικων θεῶν πού λάτρευε μέχρι τότε.

Τιά περίπου ακόμη ένα χρόνο έζησε ο Ευστόργιος, ύποτασσόμενος στο θέλημα του Θεού, κάνοντας αγαθοεργίες και κηρύσσοντας τό όνομα του Χριστού. Έπειτα, πέθανε ειρηνικά και ή ψυχή του πήγε κοντά στην αγαπημένη του Χριστιανή σύζυγο, Εύβούλη. Τότε ό Παντολέων μόιρασε την περιουσία του στην έκκλησία και στους φτωχούς και συνέχισε νά άσκει τό λειτούργημα του ίατρού δίνοντας φάρμακα ή κάνοντας θαύματα σέ όσους τόν είχαν ανάγκη. Κάποτε κάποιοι γιατροί συνάντησαν τόν πρώην τυφλό και όταν έμαθαν πώς ό Παντολέων τόν είχε γιατρέψει, ζήλεψαν γιατί οί ίδιοι δέν μπόρεσαν νά τόν θεραπεύσουν. Άπό τότε φθόνησαν τόν "Άγιο κι έψαχναν εύκαιρία γιά νά τόν κάνουν νά χάσει την εϋνοια του αυτοκράτορα πού είχε μέχρι τότε.

Περίπου τό 304 μ.Χ. πού ό Μαξιμιανός παρευρέθηκε γιά λίγο στή Νικομήδεια, ό "Άγιος Παντολέων έτυχε νά γιαιτρέψει έναν Χριστιανό πού βασανίστηκε από τούς ειδωλολάτρεις. Έτσι, μαζεύτηκαν όλοι οί γιαιτροί καί κατήγγειλαν στόν αυτόκράτορα πώς ό "Άγιος θεράπευσε έναν έχθρό τής ειδωλολατρικής πίστης κι έπίσης γιαιτρεύει τούς άρρώστους στό όνομα του Ίησου Χριστου. Άμέσως ό αυτόκράτορας κάλεσε τόν πρώην τυφλό καί τόν ρώτησε:

-Ή έπιστήμη ή ό Χριστός σου έδωσαν τό φώς σου;

Έκεινος τότε ειπε:

-Τόσα χρόνια όλοι αύτοί οί γιαιτροί μου πήραν όλη τήν περιουσία καί δέ κατάφεραν νά μέ κάνουν ύγιή μέ τήν έπιστήμη πού σπούδασαν. Ό Παντολέων όμως, μέ τό Σταυρό του Ναζωραίου μέ έκανε άμέσως καλά καί από τότε πίστεψα κι έγώ στό Θεό του.

Ό αυτόκράτορας ένιωσε τά άψυχα ειδωλά του νά ταπεινώνονται μπροστά στή δύναμη του Χριστου καί γι'αυτό διέταξε καί αποκεφάλισαν τό γενναίο όμολογητή.

Επειτα κάλεσε τόν Παντολέοντα πού τόσο έκτιμούσε, γιά νά τοῦ πεῖ ἄν αὐτά πού λέγονταν εἰς βάρος του ἦταν ἀλήθειες ἢ συκοφαντίες. Ὁ Ἅγιος τότε εἶπε μέ παρρησία:

-Ἄρχοντα, ὁ Σωτήρας Χριστός εἶναι Αὐτός πού μπορεῖ νά θεραπεύσει ὅλες τίς ἀνίατες ἀρρώστιες τοῦ σώματος καί τά νοσήματα τῆς ψυχῆς, τίς ἀμαρτίες. Ἄλλά ἄν θές, ἄς φέρουν ἐδῶ ἕναν ἄρρωστο γιά νά πιστέψεις κι ἐσύ στόν ἀληθινό Θεό.

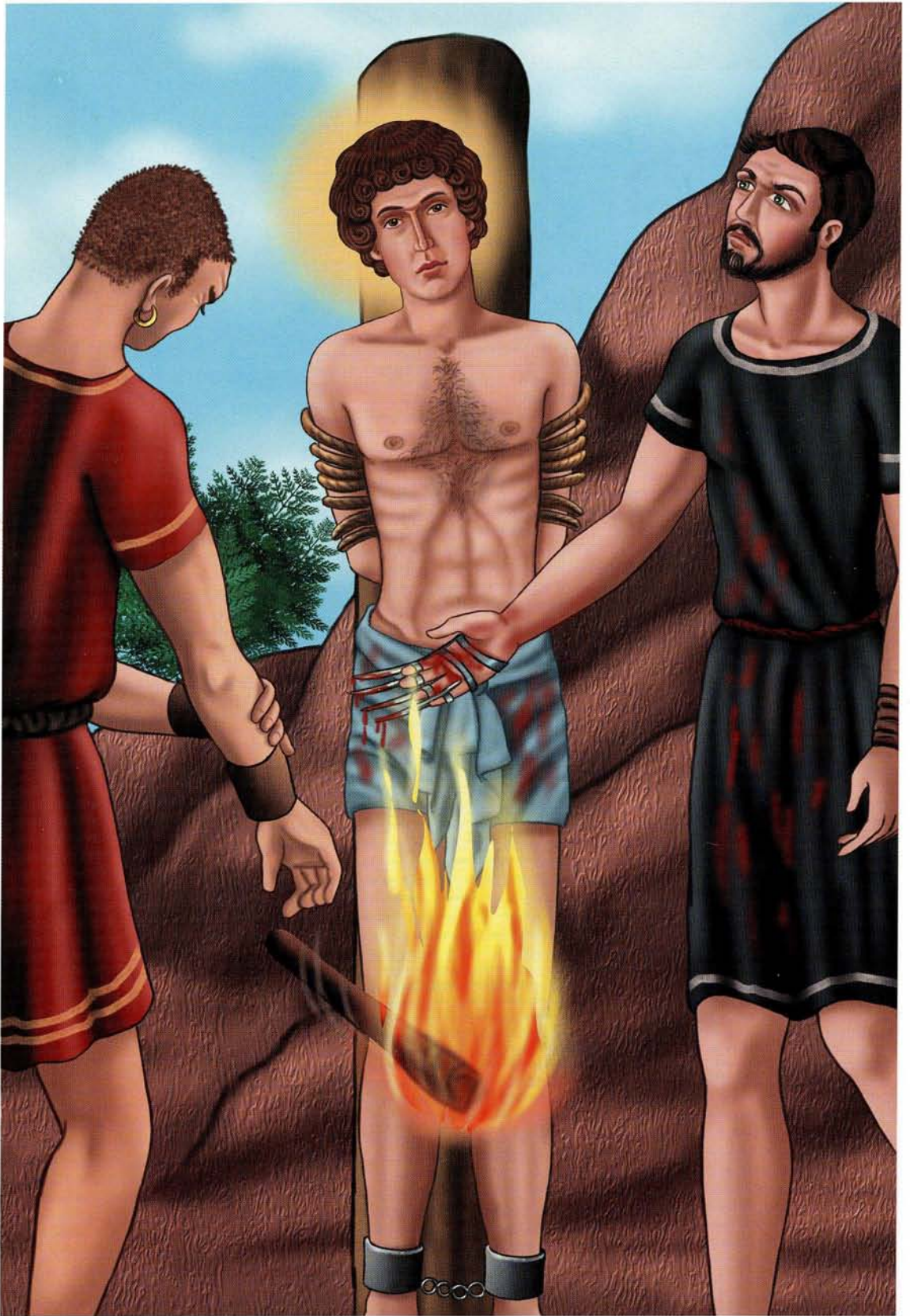
Ὁ αὐτοκράτορας ζήτησε ἀπό περιέργεια καί τοῦ ἔφεραν ἀμέσως ἕναν παράλυτο ἄνθρωπο, πού κανεῖς γιαντρός δέ μπόρεσε νά τόν κάνει νά περπατήσει. Τότε τόν πλησίασαν οἱ ἱερεῖς τῶν εἰδώλων καί λέγοντας διάφορες προσευχές στά μαρμάρινα ἀγάλματα, προσπαθοῦσαν μάταια νά τόν γιαντρέψουν. Ὅμως μετά ἀπό πολλές ὥρες, κουράστηκαν καί σταμάτησαν. Κατόπιν ὁ Ἅγιος Παντολέων προσευχήθηκε μέ πίστη καί εἶπε στόν παράλυτο ἄνθρωπο:

-Γιά νά γνωρῖσουν ὅλοι τήν ἀπέραντη ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ὁ Χριστός σέ κάνει καλά, σήκω καί περπάτησε!

Εὐθύς ἔγινε θαῦμα κι ἐκεῖνος σηκώθηκε ἀπό μόνος του καί περπάτησε. Ἐκπληκτοὶ ὅλοι, δέν ἤξεραν τί νά ποῦν καί πολλοί ἀπό τοὺς παρευρισκόμενους πίστεψαν στό Χριστό.

Τότε ὁ Μαξιμιανός ὀργίστηκε καί ἔδωσε ἐντολή νά βασανίσουν σκληρά τόν Ἅγιο γιά νά μήν τολμήσει ποτέ ξανά νά μιλήσει γιά τόν Θεό του καί νά κάνει θαῦμα μπροστά στό πλῆθος. Ὑπακούοντας οἱ δήμιοι, γύμνωσαν τόν Ἅγιο καί ἀφοῦ τόν ἔδεσαν σέ ἓνα ξύλο, ξέσκισαν τά πλευρά του μέ χειράγρες, δηλαδή μέ σιδερένια νύχια. Ὁ ἐνδοξος μάρτυρας ὑπέφερε τούς πόνους γιά τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ καί τό ἀγιασμένο αἷμα του, χυνόταν ἀφθονοστή γῆ. Ὑστερα οἱ στρατιῶτες ἀναψαν δάδες κι ἔκαιγαν τίς πληγές τοῦ Παντολέοντα. Ἀλλά τότε ἔγινε θαῦμα καί ξαφνικά οἱ δήμιοι παρέλυσαν καί οἱ δάδες ἔπεσαν ἀπό τά χέρια τους ἐνῶ τά τραύματα τοῦ Ἁγίου ἐπουλώθηκαν τήν ἴδια στιγμή. Ὁ αὐτοκράτορας θύμωσε πολύ καί γιά νά πάρει ἐκδίκηση, πρόσταξε νά βράσουν μολύβι σέ καμίνι καί νά ρίξουν τό μάρτυρα μέσα. Μόλις ὁμως τό μολύβι ἔλιωσε κι ἔσπρωξαν τόν Ἅγιο στό καυτό ὑγρό, ἐμφανίστηκε ὁ Χριστός μέ τή μορφή τοῦ ἱερέα Ἐρμόλαου καί ἀφοῦ μπῆκε στό καμίνι, παραδόξως ἡ φωτιά ἔσβησε καί ἡ πυρακτωμένη λάβα κρύωσε.

Ο αὐτοκράτορας δέν ἄντεχε νά βλέπει ἄλλο τόν ἀγωνιστή Ἅγιο, γιατί ἀποδείχτηκε νικητής σέ ὅλους τούς δύσκολους ἄθλους, τά μαρτύρια πού τοῦ εἶχε κάνει. Ἔτσι, διέταξε νά δέσουν ἀπό τόν λαιμό του μιά βαριά μυλόπετρα καί νά τόν ρίξουν στή θάλασσα γιά νά πνιγεῖ καί νά μή τόν ξαναδεῖ ποτέ κανείς. Μά καί πάλι, ὁ φιλεύσπλαχνος Θεός δέν ἐγκατέλειψε τόν πιστό δοῦλο του. Ὅταν ἔριξαν τόν Ἅγιο στά νερά, ἡ βαριά πέτρα ἔγινε πιό ἐλαφριά κι ἀπό βότσαλο τῆς θάλασσας, ἐνῶ ὁ Παντολέων ἀντί νά βουλιάξει, πατοῦσε πάνω στήν ἐπιφάνεια τοῦ νεροῦ καί δέν ἔπαθε τίποτα. Ὁ Μαξιμιανός μόλις ἔμαθε γιά ὅλα ἐκεῖνα τά ἀνεξήγητα γεγονότα, πρόσταξε κι ἔριξαν τόν μάρτυρα σέ ἕνα κλουβί μέ πεινασμένα λιοντάρια καί τίγρεις, γιά νά τόν κατασπαράξουν. Τότε μαζεύτηκε πλῆθος κόσμου γιά νά δεῖ τό θέαμα καί νά διασκεδάσει. Ὅμως ὅλοι ἔμειναν ἐκθαμβοί ὅταν εἶδαν ὅτι τά ἄγρια θηρία πλησίασαν χαρούμενα τόν Ἅγιο καί δέν ἔφευγαν ἀπό κοντά του ἄν αὐτός δέν τά εὐλογοῦσε μέ τό χέρι του. Ὁ αὐτοκράτορας προσβλήθηκε ἀπό αὐτό πού εἶδε καί ζήτησε νά σκοτώσουν ἀμέσως τά θηρία. Ἀλλά τότε ἔγινε κι ἄλλο θαυμαστό. Κανένα ὄρνεο ἢ ἄλλο θηρίο δέν πῆγε νά τραφεῖ ἀπό τά νεκρά λιοντάρια γιά πολύ καιρό καί γι'αὐτό ἀναγκάστηκαν νά ἀνοίξουν λάκκους καί νά τά θάψουν.

Υστερα από αυτά, ὁ Μαξιμιανός κάλεσε μπροστά του τὸν μάρτυρα καὶ τοῦ εἶπε:

-Παντολέων, σέ εἶχα σέ μεγάλη ἐκτίμηση καὶ θά σ'ἔκανα γιατρό στά ἀνάκτορά μου ἀλλά ἐσύ μου φέρθηκες μέ ἀγνωμοσύνη σά νά ἦσουν ἐχθρός μου! Ποιός εἶναι αὐτός πού σέ ἔκανε Χριστιανό;

-Ὁ ἱερέας Ἑρμόλαος μου μίλησε γιά τό Χριστό, ἀπάντησε ὁ Ἅγιος.

Τότε ὁ Μαξιμιανός διέταξε καί ἀφοῦ συνέλαβαν τὸν Ἑρμόλαο καί ἄλλους δύο μαθητές του, τοὺς πρόσταξε νά πείσουν τὸν Παντολέοντα νά προσκυνήσει τά εἰδῶλα. Ἐπειδή ὅμως αὐτό δέν θά μπορούσε νά γίνει ποτέ, τοὺς βασάνισε φρικτά κι ἔπειτα τοὺς ἀποκεφάλισε. Κατόπιν, ἔδωσε ἐντολή νά χτυπήσουν μέ ραβδιά τὸν μάρτυρα, νά κόψουν καί τό δικό του κεφάλι καί νά κάψουν τό λείψανό του. Ἔτσι οἱ βασανιστές τὸν ἔδειραν καί μετὰ τὸν ἔδεσαν στόν κορμό μίας ξεραμένης ἐλιᾶς γιά νά τὸν ἀποκεφαλίσουν. Ἀλλά ὅταν ὁ στρατιώτης σήκωσε τό σπαθί του γιά νά κόψει τό κεφάλι τοῦ Ἁγίου, κατά παραχώρηση Θεοῦ, τό ἀτσαλένιο του σπαθί λύγισε καί ἔγινε σά δρεπάνι.

Μόλις είδαν τό θαῦμα οἱ δήμιοι τρόμαξαν τόσο πολύ πού ἔπεσαν καί προσκύνησαν τόν Ἅγιο παρακαλώντας νά τούς συγχωρήσει. Ὁ μάρτυς Παντολέων προσευχήθηκε στό Δεσπότη Χριστό γιά τούς μετανοημένους στρατιῶτες. Τότε ἀκούστηκε φωνή ἀπό τόν οὐρανό πού εἶπε:

-Ἄς γίνει ὅτι ζήτησες ἄξιε ἀθλητή τοῦ Χριστοῦ. Ἀπό σήμερα δέ θά λέγεσαι Παντολέων ἀλλά Παντελεήμων, διότι πολλούς εὐεργέτησες σ'αὐτή τή ζωή καί θά συνεχίσεις νά ἐλεεῖς τούς πιστούς πού καταφεύγουν σέ Ἐμένα διά μέσου τοῦ ὀνόματός σου.

Οἱ δήμιοι ἀποφάσισαν νά μή βλάψουν τόν Ἅγιο ἀλλά ἐκεῖνος τούς παρότρυνε νά μήν παρακούσουν στή διαταγή τοῦ αὐτοκράτορα, γιατί δέν ἤθελε νά χάσει τό ἀμάραντο στεφάνι τοῦ μαρτυρίου. Ἐτσι ἐκεῖνοι ὑπάκουσαν χωρίς νά θέλουν κι ἀφοῦ τοῦ ζήτησαν καί πάλι συγγνώμη, τόν ἀποκεφάλισαν. Τότε ὅμως μαζί μέ αἷμα χύθηκε καί γάλα ἀπό τόν τράχηλο τοῦ τιμημένου μάρτυρα. Ἐπίσης, τό μαραμένο δέντρο ὅπου τόν ἔδεσαν εὐθύς ἄνθισε εἰς ἔνδειξη σεβασμοῦ πρὸς τόν Ἅγιο. Συγκλονισμένοι οἱ στρατιῶτες, δέν ἔκαψαν τό λείψανό του ἀλλά ἔφυγαν ἀπό τό παλάτι καί πήγαν νά κηρύξουν ὅσα θαύματα εἶδαν καί ἄκουσαν. Σύντομα, κάποιοι Χριστιανοί πήραν τό λείψανό του καί τό ἐνταφίασαν μέ τιμές. Ἡ μνήμη τοῦ Ἁγίου μεγαλομάρτυρα Παντελεήμονα ἐορτάζεται ἀπό τήν Ἐκκλησία μας κάθε χρόνο στίς 27 Ἰουλίου, ἡμέρα τῆς κοίμησής του.

